

**НІМЕЦЬКОМОВНІ МАС-МЕДІА ПРО СУЧАСНУ
МІГРАЦІЙНУ ПОЛІТИКУ НІМЕЧЧИНИ СТОСОВНО
БІЖЕНЦІВ (ПРОБЛЕМА КРИЗИ ДОВІРИ)**

Стаття присвячена аналізу основних проблем сучасної міграційної політики Німеччини на сторінках німецькомовних мас-медіа. На прикладі ставлення членів великої урядової коаліції до рішень федерального канцлера та їх оцінок міграційної політики автор досліджує питання внутрішньополітичної кризи в Німеччині та кризи довіри. Охарактеризовано ставлення ключових країн-членів ЄС до загальноєвропейської та німецької міграційної політики. Дослідження показало, що спроби вирішити проблему біженців зі сторони Німеччини стали поштовхом до змін в німецькому законодавстві та стимулом до нових ініціатив в міграційній політиці ЄС.

76

Ключові слова: міграційна політика Німеччини, біженці, мас-медіа, велика коаліція, федеральний канцлер.

Стаття посвящена анализу основных проблем современной миграционной политики Германии на страницах германоязычных масс-медиа. На примере отношения членов большой правительственной коалиции к решениям федерального канцлера и их оценок миграционной политики автор исследует вопрос внутриполитического кризиса в Германии и кризиса доверия. Дается характеристика отношению ключевых государств-членов ЕС к общеевропейской и немецкой миграционной политике. Исследование показало, что попытки решить проблему беженцев со стороны Германии стали толчком к изменениям в немецком законодательстве и стимулом к новым инициативам в миграционной политике ЕС.

Ключевые слова: миграционная политика Германии, беженцы, масс-медиа, большая коалиция, федеральный канцлер.

The article deals with the analysis of main problems of Germany's modern migration policy in German media. The author investigates domestic policy crisis and crisis of trust on the basis of attitude of members of big government coalition towards the solutions of Federal Chancellor and their estimations of migration policy.

Attitude of German citizens towards refugee policy of Federal German Government and Federal Chancellor and its influence on level of confidence in Federal Chancellor are analyzed. In this article the peculiarities of German law about granting of asylum and possibility to transmigrate families of refugees are studied. Proposals of members of Federal government to limit the juristic possibilities to transmigrate members of refugee families are evaluated.

The attitude of main member states of the European Union towards European and German migration policy is defined. The author analyses proposals of Federal government's members and leading member states of the European Union for measures, which Germany has to take in its migration policy.

The study found that the Germany's attempt to solve the problem of refugees was an incitement to changes in the German law and a stimulus for initiatives in the migration policy of the European Union.

Keywords: *migration policy of Germany, refugees, media, big government coalition, Federal Chancellor.*

З набуттям чинності права отримання громадянства Німеччини (2000) й ухвалення Закону про міграцію (2005) міграційна політика Німеччини визначила те, що Німеччина фактично стала країною мігрантів. Політика інтеграції стала важливим аспектом німецької міграційної політики. Урядова коаліція ХДС / ХСС / СПД під керівництвом канцлера ФРН Ангели Меркель у листопаді 2005 року прийняла рішення про надання всебічного сприяння інтеграції мігрантів та залучення до процесу міграції нових мігрантів. Для цього реалізовувався курс німецького уряду на мультикультуралізм.

Мультикультуралізм означає великий компроміс, спрямований на досягнення лояльності до мігрантів в державі, в обмін на збереження рідної їм культури, а також на захист європейської культури від іноземних впливів, шляхом обмеження кількості мігрантів. Німеччина намагалася одночасно отримати достатню кількість працівників, і зберегти німецьку ідентичність. Однак це не вийшло. Мультикультуралізм привів до постійного відчуження мігрантів.

Міграційні потоки останнім часом досягли такої інтенсивності, що зміни, пов'язані з ними, провідні аналітики вважають справжньою проблемою. Проблема міграції в Європі в останнє десятиліття вийшла на передній план. Європейські політики визнали полі-

тику мультикультуралізму провальною і зараз намагаються переглянути ставлення до мігрантів. Британський прем'єр Д. Кемерон, приміром, закликає назавжди відмовитися від провальної політики мультикультуралізму і більш агресивно захищати західні ліберальні цінності.

Зважаючи на актуальність змін в європейській міграційній політиці, об'єктом нашого дослідження є міграційна політика Німеччини, предметом – міграційна політика Німеччини щодо біженців у німецькомовних ЗМІ. Враховуючи новизну та актуальність даної проблематики, автор статті намагається охарактеризувати сучасну німецьку міграційну політику щодо біженців у контексті внутрішньополітичної та загальноєвропейської кризи довіри. Ми спираємось зокрема на статистичні дані та положення загальноєвропейського та німецького права надання притулку біженцям, опубліковані Представництвом Верховного комісара ООН з питань біженців у Берліні [1, с. 5-7]. Особливості процедури надання притулку та роль Туреччини у вирішенні міграційної кризи досліджують відомі німецькі політологи Юдіт та Карл Копп. У своїй праці вони наголошують, що Туреччина взяла на себе значні зобов'язання у прийнятті біженців, тоді як ЄС не особливо прагне знайти гуманне рішення проблеми сирійських біженців [15, с. 18]. Окремі заяви представників великої коаліції та опозиції дали можливість суб'єктивно оцінити їх ставлення до досліджуваної проблематики. Так, у заяві від 15 січня 2014 р. представники фракції „Ліві“ бундестагу закликали до проведення „відкритої, солідарної та гуманної політики ЄС щодо біженців“ [11, с. 3].

Значну інтенсивність міграції в Європі, зокрема в Німеччині, форсують внутрішньополітичні зміни в деяких країнах Близького Сходу. Зокрема події «Арабської весни», війна в Сирії викликали додаткові потоки біженців в Європу. Кількість клопотань про надання захисту, поданих в ЄС-27 в 2001 р. становила 425 тис., скоротилося до 200 тис. в 2006 р., проте знову зросло в 2012 р., сягнувши 335895. В 2013 р. шукачів притулку було майже на сто тисяч більше, ніж попереднього року, – 434160 тис., що є максимальним показником для нинішнього століття [9, р. 15]. При цьому Німеччина залишається найпривабливішою для мігрантів країною Європи. За даними Управління верховного комісара ООН у справах біженців, в

2014 році країна посіла перше місце за кількістю звернень про надання притулку.

Збільшення потоку біженців до Європи стало випробування для міграційної політики Німеччини. З однієї сторони, країна не була готова прийняти всіх біженців, які прагнули отримати притулок в Німеччині. З іншого боку, федеральний канцлер А. Меркель постійно стверджувала, що надання притулку біженцям – це моральний обов'язок ФРН.

Голова німецького уряду Ангела Меркель уже порівняла завдання з вироблення єдиної міграційної політики із зусиллями порятунку Греції. Це, на її думку, має стати наступним великим проектом для всієї Європи, який підтвердить спроможність європейців діяти спільно. Експерти-економісти підтримали голову німецького уряду А. Меркель, яка заявила, що економіка країни достатньо потужна і витримає навалу біженців.

Проте, голова партії СПД А. Меркель визнала, що бажає зменшити кількість біженців, оскільки їх значне зменшення „в інтересах всіх“. Це стосується питання забезпечення та інтеграції в Німеччині, ситуації в Європі, а також самих біженців. При цьому вона вказала на позитивні зміни: кількість пошукачів притулку із західно-балканських країн зменшилася до нуля, федерація звільнила федеральні землі від фінансового навантаження та від зобов'язання виготовляти нові посвідчення біженців, ЄС витратить чергові 3 млрд. євро на покращення умов проживання біженців в Туреччині.

Однак, щоб зберегти Шенгенську зону, необхідно покращити охорону європейських зовнішніх кордонів. При цьому не варто очікувати від Італії та Греції, що вони залишать у себе всіх біженців. У цих країнах треба терміново побудувати Hotspots, в яких будуть реєструвати та розподіляти біженців.

За зусилля у політиці щодо біженців та роль у боротьбі з міграційною кризою канцлер Німеччини попри всю критику Ангела Меркель отримала нещодавно ще одне визнання. Газета The Financial Times визнала її «Людиною року». Як зазначає видання, глава ФРН не стала закривати кордони Німеччини від хвилі біженців, як того хотіли консерватори. З обережного, послідовного канцлера, яка десять років очолювала країну, А. Меркель за кілька тижнів перетворилася на політика зі сміливими переконаннями. Проте, поки що неясно, чи виправдає себе міграційний курс лідера ФРН.

А. Меркель стверджує, що мігранти «збагачують культурне життя Німеччини», і закликає співгромадян керуватися християнськими принципами. «Дозвольте нам проявити мужність, щоби сказати, що ми – християни. Дозвольте нам проявити мужність, щоби сказати, що ми будемо вести діалог з мусульманами», – наголошувала канцлер в одному зі своїх виступів [17].

Однак через свою міграційну політику А. Меркель вже неодноразово зазнавала критики, зокрема, з боку однопартійців з Християнсько-демократичного союзу (ХДС). Її звинувачували в необережності, попереджаючи, що наплив мігрантів може зруйнувати країну.

На відміну від тих, хто вимагає проведення більш жорсткого курсу політики щодо біженців, партія СПД рішуче вимагає шляхом проведення дієвих мір значно зменшити наплив осіб, які подали заяву на отримання притулку, та біженців. Крім того, члени партії підкреслюють, що варто посилити прикордонний контроль, доки не буде забезпечений повноцінний контроль зовнішніх кордонів Шенгену. Міграція повинна бути керованою, а особи, яким відмовили у наданні притулку, необхідно відразу депортувати [10].

За допомогою країн транзиту та походження потрібно побороти причини втечі. Партія СПД наполягає на посиленні зовнішніх кордонів ЄС та виступає за розширення діяльності прикордонного агентства Frontex до меж підрозділу, який планують залучити до охорони морського та наземного кордону.

Чисельність нового підрозділу у порівнянні з Frontex планують більш ніж подвоїти до тисячі прикордонників, відповідно збільшать і бюджет, повідомляє радіо Deutschlandfunk. Діяльність такої структури важлива для контролю над нелегальною міграцією, про що свідчать наступні дані: менше чверті біженців, які потрапляють на територію ЄС через Грецію, контрольована та зареєстрована. Згідно даних агентства Frontex, з 20 липня по 30 листопада 2015 р. в Грецію прибуло 400 тис. біженців. В базі даних EURODAC було зареєстровано тільки 121 тис. біженців, які прибули в Грецію [18].

Проте генеральний секретар партії СПД впевнений, що „Німеччина не зможе самотужки побороти причини втечі, їх потрібно вирішувати по місцю. На цьому ми повинні сконцентрувати свої зусилля“ [17]. На думку в. о. голови партії СПД Ю. Кльокнер, поняття „інтеграція“ означає спочатку сприяти, а потім вимагати“ [14].

Однак голова партії СПД З. Габріель вимагає, щоби уряд Німеччини перейшов від хаотичної до запланованої міграції. Адже якщо не вдасться гарантувати безпеку зовнішніх кордонів Європейського Союзу, тоді відкриті європейські кордони опиняться в небезпеці.

Дискусії навколо питання вирішення кризи біженців відбуваються не тільки в рамках партії СПД, але й всередині урядової коаліції. Так, партнери по коаліції партії СПД та ХДС посилюють тиск на федерального канцлера А. Меркель (ХДС). На думку голови фракції бундестагу Т. Опперманна, вона повинна досягнути обіцяного „європейського рішення“ [21]. На початку січня 2016 р. генеральний секретар партії ХДС П. Таубер закликав форсувати депортацію мігрантів, які не отримали статус біженця у Німеччині. При цьому він зазначив, що якщо в Німеччині в середньому відхиляється кожне друге клопотання про притулок, то тоді федеральні землі повинні щоденно висилати з країни тисячу мігрантів [16].

Тим часом продовжувалися дискусії навколо кризи біженців та росло незадоволення курсом федерального канцлера. Колишній прем'єр-міністр землі Баварія Е. Штойбер висунув А. Меркель ультиматум – до березня 2016 р. До цього часу кількість біженців необхідно значно зменшити. Він, як і деякі інші критики у фракції Союз, виступав за повне закриття кордону з Австрією.

Політики партії СПД Г. Оттінген та Ю. Кльокнер притримувались поміркованої позиції і захищають ідею запланованої домовленості між Німеччиною, Австрією та Словенією для захисту кордону, розуміючи, що подібні регіональні домовленості – тільки допоміжне вирішення проблеми.

В цей час у німецькомовній пресі з'являлися повідомлення про те, що Німеччина і Австрія вже з початку 2016 року відмовляли окремим мігрантам у можливості перетнути їхній південний кордон. А у другій половині січня 2016 р. Австрія повідомила, що з початку року вона відмовила 1700 мігрантам. І це незважаючи на те, що країни-члени ЄС домовилися відсилати мігрантів, у яких нема перспективи залишитися в Європі, вже з Італії та Греції.

Близько 100 депутатів урядової коаліції бундестагу висловили своє незадоволення політикою А. Меркель щодо біженців, серед яких 44 її однопартійці з ХДС. Вони вимагали від А. Меркель дотримання Дублінських угод, тобто дотримуватися діючих правових норм та не пропускали певні групи осіб через кордон. Поді-

бні вимоги висловили на початку січня 2016 р. також 56 депутатів партії ХСС. Крім того, уперше пролунала критика з лав німецького уряду. Міністр транспорту Александр Добріндт (ХСС) публічно поставив під сумнів політику Меркель щодо біженців.

Представник партії ХДС Р. Газенльофф вимагав від А. Меркель назвати максимальну кількість мігрантів, яких Німеччина в змозі прийняти. Він підкреслив, що розуміє, чому федеральний канцлер не зробила це раніше – „вона просто не хотіла, щоб біженці використали їх останню можливість для втечі і таким чином спровокували великий потік біженців в напрямку Німеччини“ [8]. На думку Р. Газенльоффа, німецький уряд повинен показати своїм громадянам, що він розуміє реальність подій та має відповідний план дій.

Ще у жовтні 2015 р. прем'єр федеральної землі Баварія Х. Зехофер погрожував федеральному канцлеру подати позов до Федерального конституційного суду. Таким чином голова партії ХСС планував добитися дієвих заходів для зменшення потоку пошукачів притулку. Політик партії Союз Ш. Маєр (ХСС) вважає, що термін до саміту країн-членів ЄС в лютому дійсно важливий, і якщо Європа не здатна, то федеральний уряд повинен вжити національних заходів для значного зменшення кількості біженців [20].

82
— Політика А. Меркель зазнавала критики і зі сторони колишнього федерального канцлера Г. Шредера. На його думку, „можливості Німеччини з прийому, забезпечення та інтеграції біженців обмежені. А все решта – ілюзія“ [17]. Необмежений потік біженців до Німеччини він охарактеризував як помилку, адже „таким чином складається враження, ніби національні кордони вже не мають значення. А це небезпечно і неправильно“.

Про необхідність та можливий сценарій запровадження прикордонного контролю попереджав міністр фінансів В. Шойбле (СПД) ще в Брюсселі. Під час консультацій міністрів фінансів країн-членів ЄС на початку січня 2016 р. він наголосив, що „якщо Німеччина наслідує приклад Швеції, то це вже не буде німецька проблема, а значна загроза для Європи“ [12].

Німецький журналіст К. Гассельбах вважав, що хоча соратники по партії ХДС в Німеччині й підтримують курс Ангели Меркель щодо біженців, однак канцлер не зможе реалізувати свою політику на рівні Євросоюзу. План А. Меркель щодо «справедливішого» розподілу біженців всередині ЄС фактично зазнав поразки, оскільки

її партнери по ЄС не готові брати на себе зобов'язання щодо прийому біженців. На наш погляд, в цьому питанні важливою є думка президента Європейської Ради Дональда Туска. Натякаючи на позицію А. Меркель, він зазначив, що хвиля біженців «надто велика, щоб її не зупинити». Спроба нав'язати всім країнам ЄС обов'язкові квоти на прийом біженців, за словами Туска, межує з «політичним примусом» [4].

Суттєві відмінності у підходах країн-членів ЄС особливо помітні у питанні розподілу біженців. Ідеться про механізм Європейського Союзу, згідно з яким, біженців, котрі масово прибувають до південних країн Спільноти, мають розподілити між країнами-членами ЄС. Під час саміту ЄС у вересні 2015 р. міністри внутрішніх справ прийняли рішення про розподіл 120 тис. біженців. Проте, таке рішення не було досягнуто шляхом консенсусу: Угорщина, Чехія, Словаччина, Румунія проголосували проти.

Єврокомісія давно наполягає на тому, щоби запровадити обов'язкові квоти з розподілу біженців відповідно до розміру ВВП і кількістю мешканців країни. Однак, про квоти поки що так і не вдалося домовитися. В ухваленому по завершенню засідання документі називаються лише абсолютні цифри біженців, які мусить прийняти певна держава. Німеччина, наприклад, розмістить у себе 31 тис. біженців, Чехія – 3 тис., а Словаччина – 1,5 тис. людей [13].

На початку 2016 року Вишеградська група зайняла активну позицію в цьому питанні. На думку міністра Польщі М. Блащака, „позиція Вишеградської групи є солідарною – ми виступаємо проти механізму автоматичного розподілення“ [3]. Адже Польща, Чехія, Словаччина та Угорщина хочуть змінити міграційну політику західних країн ЄС, які є ціллю міграції.

Поряд з небажанням деяких країн-членів ЄС прийняти рішення щодо загальноєвропейської політики стосовно біженців та наростанням суперечок всередині ЄС, наприкінці 2015 р. почастішала критика на адресу курсу А. Меркель навіть від її прихильників. Прем'єр-міністр Нідерландів, християнський демократ М. Рютте нещодавно заявив: «Як ми знаємо з прикладу Римської імперії, великі імперії занепадають, коли їхні кордони погано охороняють» [4]. І навіть постійний прибічник А. Меркель міністр фінансів Ф. Шойбле порівняв неконтрольовану міграцію з «лавиною», яку може спричинити «необережний гірськолижник».

А. Меркель поки що залишається вірною своїй політиці. Однак тим самим вона, сама того не бажаючи, посилила внутрішні конфлікти в Європі. Все частіше на виборах перемагають праві партії, а у пресі лунають думки щодо доцільності Шенгенської зони за відсутності контролю на внутрішніх кордонах. При цьому ще й вимагується важкий побічний ефект у Великобританії, де незабаром повинен відбутися референдум щодо подальшого членства країни в ЄС.

84

Федеральний канцлер А. Меркель може зіткнутися з «бунтом» у своїй ж партії ХДС/ХСС. Ще у вересні 2015 р. представники цієї партія в Баварії вважали невірним рішення канцлера надати притулок в Німеччині біженцям, що «застрягли» в Угорщині. Тому вони постійно наголошували на обмеженні прийому біженців. Так, у 2015 році Німеччина прийняла близько 1,1 млн. біженців. В середньому щоденно близько 3 тис. біженців продовжує перетинати баварський кордон. Щоб зменшити наплив біженців, федеральний канцлер вважає за необхідне побороти причини втечі біженців в інші країни, активізувати співпрацю з Туреччиною з метою контролю за зовнішніми кордонами ЄС, а також здійснити солідарний розподіл пошукачів притулку серед країн-членів ЄС. Проте міграційна криза може стати випробуванням не лише для ЄС, але й для правлячої у ФРН коаліції.

Консерватори виступають проти політики «відкритих дверей» німецького канцлера. Такі віяння виникли після нападів на жінок у Кельні напередодні нового року. Повідомлялося, що кількість кримінальних справ, порушених за фактами нападів на жінок у новорічну ніч в Кельні, зросла до 379 [2]. Скептики партії канцлера хочуть зробити офіційний запит з вимогою повністю відновити контроль на кордонах і заборонити в'їзд майже всім біженцям. Ініціатори змін вимагають, щоб біженці дотримувалися правила ЄС і подавали свої заявки в першій країні ЄС, що дасть Німеччині право не пускати тих, хто буде намагатися перетнути її кордон з Австрією. Під час парламентських дебатів у середу, 13 січня, німецький уряд отримав міжпартійну підтримку в планах внести зміни до Кримінального кодексу про те, щоб мігрантів, засуджених за тяжкі злочини (в тому числі і за напади як у Кельні), депортували частіше, ніж це робилося раніше.

Особливо гострі дискусії в уряді викликали питання процедури надання притулку біженцям та можливості переселення членів їх сімей. Згідно Закону про перебування іноземців (Aufenthaltsgesetz) іноземним громадянам дозволяється перевезти свою дружину/чоловіка та неповнолітніх дітей. Проте, згідно Женевської Конвенції про статус біженця особам, які були визнані біженцями, така можливість надається лише за умови, що вони можуть забезпечити членів своїх сімей засобами до існування та житлом. Під час дискусій в уряді був досягнутий компроміс, згідно якого переселення членів сімей біженців, які отримали статус біженця, відкладається на два роки.

Переселення членів сімей біженців, статус яких визнано, залишається важливим питанням німецької міграційної політики. У 2014 році було видано 51 тис. віз для членів сімей біженців, а у першому півріччі 2015 року – ще 30 тис. В серпні 2015 р. колишній президент Федерального відомства з питань міграції та біженців (BAMF) Манфред Шмідт повідомив, що дві третини сирійських біженців подали заяви на переселення членів їх родин, тобто у Німеччину до одного біженця може приїхати в середньому три члена родини [7].

Враховуючи такі факти, в листопаді 2015 р. міністра внутрішніх справ де Мезьєр виніс пропозицію – біженцям з Сирії буде запропонований т.зв. „субсидіарний захист“, тобто обмежений в часі та той, що не передбачає переселення членів сімей біженців. Проте його прес-секретар пояснив: міністр мав на увазі, що кожний випадок буде розглядатися окремо, а не таким чином, що всім сирійським біженцям буде запропонований субсидіарний захист.

Водночас зі сторони населення Німеччини надходять тривожні для А. Меркель сигнали – німецькі громадяни все більше втрачають довіру до канцлера. Хоча згідно останніх даних політичного барометру ZDF значна більшість опитаних впевнена, що Німеччина здатна побороти кризу біженців, на тлі міграційної кризи рейтинг Меркель впав до чотирирічного мінімуму. А рівень підтримки німецького канцлера в ХДС впав до трирічного мінімуму [12].

Хоча А. Меркель зберігає досить високий рейтинг на рівні 63%, її популярність знизилася порівняно з попереднім місяцем відразу на 4 пункти. Це стало найнижчим рівнем підтримки канцлера з грудня 2012 року [5].

На цей раз А. Меркель зазнала критики у зв'язку з відкриттям кордонів Німеччини для сирійських біженців, що викликало ще більшу хвилю мігрантів. Британське видання *The Financial Times*, у свою чергу, зробило невтішний висновок: кінець епохи Меркель не за горами. У статті підкреслюється, що деякі з близьких союзників визнають, що цілком можлива ситуація, що канцлеру доведеться покинути свій пост до виборів 2017 року. Причому обговорення четвертого терміну Меркель зараз взагалі здається недоречним.

Тим часом в самому ЄС зростає кількість незадоволених політикою Німеччини. Так, прес-секретар угорського уряду З. Ковач розкритикував Німеччину й Австрію за те, що вони дозволяють в'їзд великій кількості мігрантів без ідентифікації та визнання їх біженцями. Лідер французької партії «Національний фронт» Марін Ле Пен звинуватила Німеччину у відкритті національних кордонів для мігрантів, щоб наймати на роботу «рабів» і знижувати загальний рівень заробітної плати, повідомляє Reuters [6]. У свою чергу глава МЗС Латвії Едгар Рінкевичс вважає, що в даний момент ЄС переживає кризу ідентичності. Він висловив побоювання, що серйозні розбіжності в поглядах країн-учасниць ЄС на розв'язання проблеми біженців можуть стати причиною відновлення кордонів у Шенгенській зоні.

Тим часом в Анкарі вважають, що ЄС прийняв «надзвичайно маленьку» частину біженців, у той час як у Туреччині їх кількість обчислюється мільйонами. Туреччина відіграє ключову роль у міграційній кризі. Федеральний канцлер А. Меркель переконана, що саме ця країна – ключ для того, щоб значно зменшити кількість біженців [19]. Проте турецький прем'єр-міністр Ахмед Давутоглу вважав заходи Євросоюзу з прийому мігрантів недостатніми. За його словами, Туреччина прийняла два мільйони людей та стала таким чином «буферною зоною між Європою і хаосом». Проте це не вирішило проблему. А. Давутоглу підкреслив, що у Європи наразі з'явилася можливість вирішити питання міграції колективно, зауваживши, що Туреччина готова до співпраці з європейськими партнерами.

Таким чином, міграційна криза, викликана потоками біженців з регіонів, охоплених війнами і конфліктами у багатьох країнах, поширюється й на європейські країни, які намагаються уникнути величезних потоків нелегальних мігрантів всередину своїх су-

пільств. Оскільки позиції країн-членів ЄС у питанні прийняття біженців значно відрізняються, то більшість спроб вирішити проблему біженців на європейському рівні поки що зазнали невдачі.

Ініціатором в боротьбі з міграційною кризою стала Німеччина на чолі з федеральним канцлером А. Меркель, через що вона зазнала нищівної критики зі сторони однопартійців, членів великої коаліції та опозиції, що спровокувало внутрішньополітичну кризу та кризу довіри до уряду і канцлера. Численні спроби А. Меркель вирішити проблему на європейському і національному рівні, реформувавши німецьку міграційну політику та надавши біженцям нового статусу, не увінчалися успіхом. Проте вони стали поштовхом до змін в німецькому законодавстві та стимулом до нових ініціатив в міграційній політиці ЄС. Федеральний канцлер вважав за необхідне побороти причини втечі біженців в інші країни, активізувати співпрацю з Туреччиною з метою контролю за зовнішніми кордонами ЄС, а також здійснити солідарний розподіл пошукачів притулку серед країн-членів ЄС. Однак через протилежність поглядів ключових держав-членів ЄС щодо проведення міграційної політики залишається велика загроза подальшої дезінтеграції Євросоюзу і цим тенденціям слід віднайти адекватну політичну відповідь.

Джерела та література:

1. 60 Jahre Genfer Flüchtlingskonvention. Herausforderungen für die deutsche Flüchtlingspolitik. UNHCR (The UN Refugee Agency). – Berlin, 2011. – 12 S.

2. Ангелі Меркель загрожує «бунт» консерваторів проти її політики відносно біженців [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня від 14.01.2016 – Режим доступу: http://dt.ua/WORLD/konservatorivimagayut-vid-merkel-vidmovitisya-vid-politiki-vidkritih-dvereft-196602_.html

3. Вишеградська четвірка виступає проти автоматичного розподілу біженців в ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2016/01/20/7043641/>

4. Гассельбах К. Коментар: Політика Меркель щодо біженців і Євросоюз / К. Гассельбах [Електронний ресурс]: офіційний сайт телерадіокомпанії «Deutsche Welle». – Режим доступу: <http://dw.com/p/1HX8E>

5. Меркель втрачає рейтинг через політику щодо мігрантів // [Електронний ресурс]: офіційний сайт інформаційного агнства

«УНІАН» – Режим доступу: <http://www.unian.ua/world/1118768-merkel-vtrachae-reyting-cherez-politiku-schodo-migrantiv.html>

6. Скринник В. Марін Ле Пен звинуватила ФРН у бажанні отримати «рабів» в особі мігрантів/ В. Скринник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://mn24.com.ua/2015/09/07/marin-le-pen-zvinuvatila-frn-u-bazhanni-otrimati-rabiv-v-osobi-migrantiv.html>

7. Arp S., Cieschinger A., Reimann A. Flüchtlinge: Der Streit um Familiennachzug - worum es geht / S. Arp, A. Cieschinger, A. Reimann [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/familiennachzug-bei-fluechtlingen-was-ist-das-und-worum-geht-es-a-1061877.html>

8. Bingener R. „Wir sollten die Grenze für Flüchtlingszahl beziffern“ / R. Bingener [Електронний ресурс]: офіційний сайт газети «Frankfurter Allgemeine Zeitung». – Режим доступу: <http://www.faz.net/aktuell/politik/fluechtlingskrise/reiner-haseloff-im-interview-zur-fluechtlingspolitik-13959380.html>

88

—

9. Bitoulas A. Asylum applicants and first instance decisions on asylum applications: 2013/ A. Bitoulas // Eurostat data in focus. – N3. – 2014. – P. 15.

10. CDU stimmt Merkels Flüchtlingspolitik zu [Електронний ресурс]: офіційний сайт газети «Frankfurter Allgemeine Zeitung». – Режим доступу: <http://www.faz.net/aktuell/politik/parteitag-cdu-stimmt-merkels-fluechtlingspolitik-zu-13965648.html>

11. Das Massensterben an den EU-Außengrenzen beenden – Für eine offene, solidarische und humane Flüchtlingspolitik der Europäischen Union // Deutscher Bundestag. 18. Wahlperiode. Drucksache 8/288. – 15. Januar 2014. – 8 S.

12. Flüchtlingspolitik: Druck auf Merkel wächst [Електронний ресурс]: офіційний сайт журналу «Stern». – Режим доступу: <http://www.stern.de/politik/deutschland/fluechtlingspolitik--druck-auf-merkel-waechst-6650900.html>

13. EU-Innenminister beschließen Umverteilung von 120 000 Flüchtlingen [Електронний ресурс]: офіційний сайт газети «Süddeutsche Zeitung». – Режим доступу: <http://www.sueddeutsche.de/politik/mehrheitsbeschluss-eu-innenminister-beschliessen-umverteilung-von-fluechtlingen-1.2660373>

14. Klöckner will „Koalition der Willigen“ für Grenzsicherungen [Електронний ресурс]: офіційний сайт газети «Frankfurter

Allgemeine Zeitung». – Режим доступу: <http://www.faz.net/aktuell/politik/fluechtlingskrise/folgen-der-fluechtlingskrise-kloeckner-will-koalition-der-willigen-fuer-grenzschiessungen-14020282.html>

15. Kopp J., Kopp K. „Management der Flüchtlingskrise“ vor den Toren Europas / J. Kopp, K. Kopp // Im Schatten der Zitadelle. Der Einfluss des europäischen Migrationsregimes auf „Drittstaaten“. – Berlin, 2013. – S. 16-18.

16. Mayntz G., Quadbeck E. Tauber verlangt täglich tausend Abschiebungen / G. Mayntz, E. Quadbeck [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rp-online.de/politik/deutschland/peter-tauber-fordert-mehr-abschiebungen-in-nrw-aid-1.5686936>

17. Merkel will Flüchtlingszahlen verringern [Електронний ресурс]: офіційний сайт газети «Frankfurter Allgemeine Zeitung». – Режим доступу: <http://www.faz.net/aktuell/politik/fluechtlingskrise/angela-merkels-rede-auf-cdu-parteitag-2015-im-livestream-13965131.html>

18. Riedel A. EU-Kommission will Frontex stärken / A. Riedel [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.deutschlandfunk.de/grenzschutz-eu-kommission-will-frontex-staerken.1773.de.html?dram:article_id=339836

19. Sattar M. Warum die Verhandlungen mit der Türkei so schwierig sind / M. Sattar [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.faz.net/aktuell/politik/fluechtlingskrise/fluechtlingskrise-warum-die-verhandlungen-mit-der-tuerkei-so-schwierig-sind-14027190.html>

20. Seehofer droht Merkel weiter mit Klage wegen Flüchtlingspolitik [Електронний ресурс]: офіційний сайт журналу «Stern». – Режим доступу: <http://www.stern.de/news2/seehofer-droht-merkel-weiter-mit-klage-wegen-fluechtlingspolitik-6651780.html>

21. SPD und CSU setzen Ultimaten: Jetzt kriegt Merkel Druck von allen Seiten [Електронний ресурс]: офіційний сайт журналу «Focus». – Режим доступу: http://www.focus.de/politik/deutschland/kritik-an-fluechtlingspolitik-spd-und-csu-setzen-ultimaten-jetzt-kriegt-merkel-druck-von-allen-seiten_id_5215871.html